סימפאזיום "דאס אמעריקאנער אידישע יוגנט" ביי פארום פון אידישער קולט. געזעלשאפט מארגן (פרייט.) 8.45 אוהנט אין פרץ זאל

די צושויער: מ. שינבין, דר. וויקטאר דער צד: ע. מילער, א. ספיוואק איינלייטער: ש. מ. זעלטשען

זון אויפגאנג — 7.9.
זון אונטערגאנג — 5.14.

וועטער:
אמסטיסטן וואלקנדיק — רעגן

דאס אידישן וואכרט

The Israelite Daily Press

Largest Circulation
of any Newspaper entering Jewish Homes in Western Canada.

מער פארשפרייט
אין אידישע היימען פון מערב קאנאדע אין אמעריקע אנדערע אידישע און ענגלישע צייטונגען צוזאמען

Vol. 21, No. 239. Thursday Oct. 29, 1931.

Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג.

דאנערשטאג יום, תשון, תרצ"ב.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY NOV 4 1931 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

אנב-אורחא

פון מארק

די אויסזיכטן אין ענגלאנד

איך צווייפל ניט, אז דער גרויסער זיג וואס די קאנסערוואטיון האבן אפגעגעבן אין די בריטישע וואל וועט שטארק צעפלאקערן זייער אפשטיט.

זיי וועלן זייבר ווייניג צערעמאניען זיך מיט דעם פירער פון דער נאציאנאלער רעגירונג, אונטער וועמעס פאן זיי האבן אנגעפירט דעם וואל-קאמפיין. עס וועט בכלל ניט האבן קיין זינען פאר ראמזי מאקדאנאלדן אנגעהאלטן די פרעסידענטשאפט אן וועלכער ס'איז פערזענלאכער באקאנטער אנגעפארן אין אנפירן א רעגירונג צוזאמענגעשטעלט פון מיניסטארן וואס צייכיקן זיך אבסאלוט ניט אין מאקדאנאלדס שטימע און פירערשאפט. שמוציקע מלאכה און דערנאך גיין גיי-זונטערהייט . . . . . .

און אייגענע בעלנים פאר די אפאסנס פון אינגאן און אויסערן קיינמיטער האבן די קאנסערוואטיון, דאכט זיך, אויף. וועלן סעי הערבערס טעמעער און לארד ריידינג אויך ניט קאנען איינלייכטן אונטער זיך לאנג זייערע מי-ניסטאריעס ביינקלאפן, אויף וועלכע מען דארף זיי ניט.

און די קאנסערוואטיון וועלן אזוי צו אזוי פארבלייבן דערווייל די פול-שטענדיקסטע באלעבאטים פון לאנד, און האלטנדיק פעסט די לייצעס, וועלן זיי זיכער אנצייען זיי וויפל עס וועט זיך נאר לאזן.

* * *

וואו איך ווייס נאך ניט די צאל שטימען וואס די ארבעטער פארטיי האט געקראגן אין די איצטיקע וואלן, וואלן איך ניט נעאורטייל וועגן דער גרויס פון איר דורכפאל.

איך קאן זאגן אבער פארשטעלן, אז די צאל ארבעטער שטימען אין די איצ-טיקע וואלן האבן זיך ווייס ניט פאר-קלענערט אין דער פראפארציע, ווי די צאל ארבעטער פארטרעטער. אויב אין די וואלן פון 1929 האט זיי ארבעטער פארטיי געקראגן איבער אכט מיליאן פון א סך-הכל פון 22 מיליאן שטימען, האבן זיי דאס מאל, וועלן מיר זאגן, געקראגן צווישן פינף און זעקס מיליאן דערפאר אבער דיינען אם די 65 מיליאן אויסגעלייטערטע ארבעטער שטימען, גרייס פאר אן אנפאנג פון א פאציאליסטישן פארבאנד. דאס זיינען נעווען רייניע קלאסן-שטימען, פריי פונם צווייטן פון "נאציאנאל" נעווען אנדערע בעטער, וואס פארבריינג זייערע לאזאן אינגערעגן פאר די אויר-גערופענע "נאציאנאלע אינטערעסן". יעצט זיינען אועק מיט מאקדאנאלדן.

* * *

און אזוי האט זיך ווי א רעזולטאט פונם לעצטן טויזל און סוכאטאצע אויסגעקריסטאליזירט אין ענגלאנד א קלאסן-באוואוסטזיניקע סאציאליסטי-שע ארבעטערשאפט.

זי איז נאך דערווייל זייער מעסיק אין איר סאציאליזם, אבער וואס מער די קאנסערוואטיון וועלן אין כשך פון זייער רעזולטס אנצייען זיי לייצעס, אלע עפטסטערער וועט ווערן די ארבעטער שאפט.

די קאנסערוואטיון וועלן זיך צוכאפן צו זייערע מעגלאכקייטן מיט דעם גרעסטן אפעטיט. זיי וועלן איינפירן הייכע פראטעקציע טאריפן, אזוי אז די פרייז פון לעבנס-מיטל וועלן זיך שטארק אויפהויבן. זיי וועלן צוריק באשטרייקן די פאציפישע רעכט פון פיטשאר אינם קאפיטאל ארבעט און קאפיטאל. זיי וועלן אנפירן א שטאר-קערע אימפעריאליסטישע און אינ-טערנאציאנאלע פאליטיק, און וועלן וואר שיינלאך בטילא אויך פארגרעסערן די באוואפענונג.

און דאס אלץ וועט פארשארפן דעם קלאסן באוואוסטזיין פון דער ארבע-טערשאפט און וועט פארשארפן זיי-ער וואוגש וואס שנעלער פטור צו ווערן פונם קאפיטאליזם.

דער אנהייב וואס די "נאציאנאלע" רעגירונג האט געמאכט וועט אזוי מיי-נען ניט נאציאנאלן פרידן, נאר די פארשארפונג פון דער קלאסן מלחמה.

* * *

די בריטישע ארבעטערשאפט האט קעגן זיך אין די קאנסערוואטיון אין צאל אן ערך א גליינכן כח.

עווענטל אט די צווייהויפט-כחות אין דער בריטישער פאליטיק, די סאציאל-ליסטישע ארבעטער פארטרעטער, אויב אין די וואלן פון 1929 האט זיי ארבעטער פארטיי געקראגן איבער אכט מיליאן פון א סך-הכל פון 22 מיליאן שטימען, האבן זיי דאס מאל, וועלן מיר זאגן, געקראגן צווישן פינף און זעקס מיליאן דערפאר אבער דיינען אם די 65 מיליאן אויסגעלייטערטע ארבעטער שטימען, גרייס פאר אן אנפאנג פון א פאציאליסטישן פארבאנד. דאס זיינען נעווען רייניע פארבאנד שטימען, וואס דאס זיינען נעווען אין דער בעטער. אויב אין די וואלן פון 1929 האט זיי ארבעטער פארטיי געקראגן אויף דעם חלק פון דער דאמיניאן פון א האלבן מיליאן דאלאר. דאס וועט איבערלאזן בלויז אן ערך פון 2 מיליאן דאלאר פון אלע אויף דעם חלק פון דער דאמיניאן פון א האלבן מיליאן דאלאר. דאס וועט איבערלאזן בלויז אן ערך פון 2 מיליאן דאלאר פון אלע אויף דעם חלק פון דער דאמיניאן פון א האלבן מיליאן דאלאר.

דער ווייטער אונטערשיד אין דער בעטער: "צו מיינע פאליטישע פריינט וואס האבן געלייטן אזא אויסערגעוויינלאכן דורכפאל, אין באונדערס צו דיי וואס האבן געגעבן אויף אונזער רוף, פארזיכער איך, אז אונזער טריאומף וועט בשום שום אופן ניט מיינען דיי אינטערעסן אדער דער שטאנדפונקט פון די ארבעטער קלאסן וועלן פארזעגן ווערן בעת מיר וועלן דערפילן אונזערע אויפגאבן".

כאלדווין זאגט אז דאס איז געווען א נאציאנאלער זיג; הענדערסאן זאגט אז א קאנסערוואטיווער

עס האט פארוואנדלט דעמאקראטישע פארטרעטער-שאפט אין א וויץ זאגט ארבעטער פירער

לאנדאן, אקט. 29. — "דאס איז ניט קיין פארטיי זיג, נאר א קאטשענגארישע דעקלאראציע פון בריטישן פאלק לטובת נאציאנאלער מיטארבעטערשאפט און פריינגען א עפעטע פאזיציע אין לאנד. דערמאקראטיע האט זיך ווידער באר-ערשט באקאנט ווערן אין משך פון עט-לאכע טעג.

פון די 610 זיינען: קאנסערוואטיוון 472; נאציאנאלע ארבעטער, 13; נא-ציאנאלע ליבעראלן, 65 (אמסיסטן "סיי-מאן" ליבעראלן); ארבעטער פאר-טיי, 50; לאיד דזשארדזש ליבעראלן, 5

לאנדאן, אקט. 29. — די צאל שטי-מען וואס די פארטייען האבן געקראגן אין די וואלן, אויף וויפל דאס איז גע-לונגען ביז איצט צו וואוסענשטעלן, איז:

קאנסערוואטיוון, 11,780,487; נא-ציאנאלע ארבעטער, 344,282; נאציו-אנאלע ליבעראלן, 1,891,106; נאציאו-נאלע אומאפהיינגיקע, 58,032; ארבע-טער פארטיי, 6,749,944; ליבעראלן, 233,104; אלע אנדערע 255110.

דיי "נייע פארטיי" פון סער אסוואלד מאסלי איז נעווען ניט מער ווי א וויץ. דן שטימען וואס זי האט געקראגן אין פארן אין אפאסאדינא, וואו ער וועט נים פארן קיין אפאסאדינא, וואו ער האט געוואלט פארזעצן זיינע גוזמשאפטלא-כע פארשונגען אין מאונט ווילסאן אב-סערוואטאריע.

—(::)—

גרויסע אנטי ציון דעמאנסט-ראציע אין לאנדן אפגעלייגט

לאנדאן, אקט. 29 (איטא). — די גרויסע אנטי ציוניסטישע דעמאנסט-ראציע אין לאנדאן, וואס די "ענגליש אראבישע ליג" האט געפלאנט דורכצו-פירן דעם 2טן נאוועמבער, אין טאג וועגן עס אין אריינגעגעבן געווארן די באלפור דעקלאראציע, אין אפגעלייגט געווארן, לויט ווי די "איטא" דערווייסט זיך.

דער "אלבערט האל", דער גרעסטער זאל אין לאנדאן, איז שוין געווען גע-דונגען פאר דער מאסן-דעמאנסטראציע וואו עס איז געפלאנט געווארן צו פרא-טעסטירן "קעגן דער אונגערעכטיקייט קעגן די אראבער אין פאלעסטינע". אלס אן אויסרייד פאר דעם אפליינן די מאסן-פארזאמלונג איז אנגעגעבן געווארן דאס, וואס עס קומען איצט פאר פארלאמענטס-וואלן אין ענגלאנד.

די ארגאניזאטארן פון דער אנטי-ציוניסטישער דעמאנסטראציע האבן, אז די צאל פון פארזאמלונגען וועט קאנ-נען אפגעהאלטן ווערן פריי אנ בייטראגן.

—(::)—

אינשטיין וועט הייניטיקן זיין דוטער ניט קומען אין אמעריקע

בערלין, אקט. 29 (איטא). — פראפ. אלבערט איינשטיין וועט הייניטיקן זיין דוטער ניט קומען קיין אמעריקע, אזוי ווי ער האט פריער געפלאנט, לויט ווי דער קארעספאנדענט פון דער "איטא" דערוויסט זיך פון זיכערע קוועלן. איינ-שטיין וועט פארבלייבן דעם נאנצן ווינ-טער אין אייראפא, און ער וועט נים פארן קיין אפאסאדינא, וואו ער האט געוואלט פארלאזן זיינע גוזמשאפטלא-כע פארשונגען אין מאונט ווילסאן אב-סערוואטאריע.

—(::)—

קייז איינציקער איד פון אדבעטער קאנדי-דאטן ניט דערוויילט

16 אידן פון אנדערע פאר-טייען דערוויילט

פפעצ. טעלעג. צו ד. א. וו. פון "איטא"

לאנדאן, אקט. 29 (איטא). — קיין איינציקער אידישער קאנדידאט פון דער ארבעטער פארטיי איז ניט דער-ווייל געווארן.

זעכצן אידישע קאנדידאטן פון אנדער רע פארטייען זיינען דערווייל געווארן צום פארלאמענט, און זיי אלע זיינען שטיצער פון דער נאציאנאלער רעג-רונג. צווישן די דערווייל לעיבעראלן געפינען זיך דזשיימס ראטשילד, הער-בערט סעמועל און מערזשאר נייטאן.

"קיך לואים", דער אידישער פריי-פייטער וואס אין מאסלים פערזענלא-כער פריינט אין אין געווען דער קאנ-דידאט פון זיין "נייער פארטיי" אין ווהייטשעפעל, האט נעקראגן בלויז 154 שטימען. דערווייל איז געווארן ב. דזשענער, ליבעראל (א איד), מיט 11,013 שטימען. דער ארבעטער קאנ-דידאט, ה. האל, האט דא נעקראגן 9,864 שטימען, און דער קאנסערווא-טיווער — 2,658 שטימען.

—(::)—

לאיד דזשארדזש מיט זיינע קינדער דערווייל צום ברי-טישן פארלאמענט

לאנדאן, אקט. 29. — דייוויד לאיד דזשארדזש, וועמעס ליבעראלע פאר-טיי איז אין צעשטעמערונג געווארן אין די וואלן דינסטאג, איז דערווייל גע-ווארן אין דעם קארנאוואן דיסטריקט פון ווייילס, דער באצירט וועלכן ער האט געהאלטן פאר א צאל יארן אין בריטישן פארלאמענט.

ער האט געקראגן א מאיאריטעט פון 5,387 קעגן דעם קאנסערוואטיון קאנדידאט מאפטאן פ. פיידזשאן נאור לעי. לאיד דזשארדזש האט געקראגן 17,101 שטימען און זיין קעגנער 11,714.

מיט מינאן לאיד דזשארדזש, טאג-טער פון דעם וועטערן ליבעראלן פירער אין א אוטערשטיצערן פון זיי-נע נאכפאלגער, קעגן די נאציאנאלע ליבעראלן, איז ווידערערוויילט געווארן אלס מיטגלידערן פון פארלאמענט.

מיידזשאר גווילין, דער זון פון לאיד דזשארדזש, וועלכער האט רעזיגנירט פון דער נאציאנאלער רעגירונג נאכ-דעם ווי דער פארלאמענט האט זיך אויפגעלייזט, איז ווידער דערווייל געווארן מיט עטוואס א גרעסערע מא-יאריטעט פון זיין קעגנער.

יאפאן הויבט שוין אן ארויינדרינגען אויך אין צפון מאנדזשוריע

אידן פון רומענישן שטעטל געסטראשעט אז זייערע חייזער וועלן אונטערגעצונדן ווערן אויב זיי ציען זיך ניט באלד ארויס

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואכרט" פון "איטא")

קישינעוו, אקט. 29 (איטא). — "רוד-טע הענער וועלן קרייען איבער די אי-דישע חייזער", — לייטעט אן אזארונג צו די אידישע איינוואוינער אין פאליע ריסקאווע, ארום באראבש, וואס איז כיט קארגע צוויי יאר צוריק אונטערגעצונדן געווארן פון אנטישעמיטן.

די וואארנונג דריקט אויס אויף א בילדלאכן אופן דעם אבזיכט פון די פויערים אונטערצוציינדן די אידישע חייזער, אויב זיי וועלן ניט פארלאזן גלייך דאס שטעטל.

ווי "אונזער צייט" מעלדעט, איז דאס א רעזולטאט פון דער קוזיסטישער אגיטאציע אנגעפירט פון צוויי לאקאל-לע לערער. זיי האלטן אפענע נאסן-פארזאמלונגען יעדן מאנטאג און דאנ-נערשטאג, תענצדיק די פויערים ניט טיי פון איין צעשטעמערטע פון דער "איטא" דערוויסט זיך פון זיכערע קוועלן. איינ-שטיין וועט פארבלייבן דעם נאנצן ווינ-טער אין אייראפא, און ער וועט נים פארן קיין אפאסאדינא, וואו ער האט געלייגט אן אויסרייד